

Az élőnyelvek tanítása a felső osztályokban. *Hove-laque Emil* szakfelügyelő az idegen élőnyelvek irodalmának tanításáról szólva, nyomatékosan hangoztatja, hogy lehetetlen a tanulót a középiskolából elbocsátani anélkül, hogy általános, de mégis tiszta fogalmat ne adjunk neki az idegen nép életéről és történetéről. Az irodalmi műveket ugyanis önmagukban nem lehet megérteni, mert az írói alkotások sem elszigetelt jelenségek, hanem szerves részeit fejleményei az egész művelődésnek, tehát csak ezzel kapcsolatban és ebből lehet őket megérteni. A tanulókkal meg kell ismertetni nagy vonásokban az idegen nép életét, melynek az irodalom csak egyik megnyilvánulása. A végső cél, melyet az irodalmi oktatásban mindig szem előtt kell tartani, az idegen nép szellemének s összehasonlítások útján saját nemzeti szellemünknek alapos megismerése. A módszernek főelve, hogy minden *synthesis*t a tanulónak magának kell végzenie, nem szabad tanárától készen kapnia. Nem annyira az eredmény a fontos, mint inkább a hozzávivő út, az a szellemi tevékenység, melyet a tanuló kifejt, míg valami eredményre jut. Maga a tanulás közben végzett szellemi erőfeszítés többet ér, mint az emlékezetbe beraktározott egész anyag. Valamint az idegennyelvi oktatásban az alsó fokon nem az a fő, hogy a tanuló pusztán csak tudja valamely szónak jelentését, hanem hogy az a szó mindig kezeügyében legyen; nem az a fontos, hogy csupán értsen valamely nyelvtani szabályt, hanem hogy azt a szabályt gondolkodás nélkül — szinte gépiesen — jól alkalmazza; nem az a fontos, hogy pusztán csak tisztában legyen valamely mondat értelmével, hanem hogy tudjon erre a mintára más mondatokat alkotni; épúgy az irodalmi oktatásban sem arról van szó, hogy életrajzi adatokkal, elvont ismeretekkel, készen kapott ítéletekkel tömjük meg a tanuló fejét, hanem hogy megérezzessünk vele valamit az épen tanulmányozott írónak a szelleméből.

Hovelaque számos példát von bele nagy tájékozottságra valló fejtegetéseibe a német és angol irodalom köréből. Egyes megjegyzései az anyanyelvi irodalom tanárainak is okulásul szolgálhatnak, de sokat felőlelő programjára azt kell mondani, hogy a milyen csábítóan szép, épen olyan elérhetetlen. *Revue Universitaire*. XIXe année, tome II. 1910. — (1—16, 93—114. 1.).

Dr. Nagy József.

MAGYAR PÆDAGOGIAI TÁRSASÁG.

Felolvasó ülés 1911. máj. 20-án.

Jelen vannak: *Dr. Fináczy Ernő* elnöklete alatt *Berta Ilona*, *Bozóky Endre*, *Frank Antal*, *Friml Aladár*, *Garda Samu*, *Giesswein*

Sándor, Gyulai Ágost, Havas Gyula, Havas Irma, Imre Sándor, Ispánovits Sándor, Kelemen Ignác, Kemény Ferenc, Kornis Gyula, Kőrösi Sándor, Margitai József, Migray József, Nagy László, Pauler Ákos, Rombauer Emil, Sebestyenné Stettina Ilona, Sebők Gyuláné Székely György, Tolnai Vilmos, Váradi József, Waldapfel János, Weszely Odön. Ezekon kívül vendégek. A jegyzőkönyvet Trájtler Károly távollétében Gyulai Ágost vezette.

I. *Elnök* megnyitja az ülést. Előterjesztései során: *a)* jelenti, hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszter a szokásos évi 2000 K államsegélyt a folyó évre is kiutalványozta; *b)* jelenti, hogy a Társaság régebbi határozata értelmében megtörtént a fölterjesztés a vallás- és közoktatásügyi miniszteriumhoz a Radio Educationis, úgyszintén a regnikoláris bizottság elaboratumainak s a XIX. század első felében történt tárgyalások anyagának közzététele ügyében; *c)* jelenti, hogy a f. évi nagygyűlésen megválasztott rendes tagok, egynek kivételével, írásban megköszönték megválasztásukat, hasonlóképen köszönetet mondott megválasztatásáért Burány Gergely tiszt. tag is; *d)* jelenti, hogy gr. Teleki Sándor, a Gyermektanulmányi Társaság elnöke meghívta a Magyar Pædagogiai Társaságot a Gyermektanulmányi Múzeum megnyitására. Tekintettel az érintkezésre, mely a két Társaság között fennáll, jelen volt a megnyitáson s üdvözölte a Társaságot; *e)* jelenti, hogy a Kisdednevelők Orsz. Egyesülete június 5-én leplezi le Peres Sándornak, a Magy. Pæd. Társ. néhai tagjának síremlékét s erre a Társaságot is meghívta. A Társaság megbízásából meg fog jelenni az ünnepélyen s koszorút fog helyezni a sírra; *f)* jelenti, hogy Hegedüs István, a Társaságnak volt alelnöke, az elmúlt napokban ünnepelte tanítványai körében egyetemi tanárságának 25 éves évfordulóját. Minthogy a csendben megtartott ünnepélyen nem lehetett ott, ezúton emlékezik meg a Társaság volt jeles alelnökének érdeméről, melyeket a gyakorlati nevelés terén mint főgimn. tanár és igazgató, utóbb mint egyetemi tanár, a pædagogiai irodalomban pedig miut Apácai Cseri János pædagogiai munkáinak tudós kiadója, végül a társadalmi nevelés terén mint az Erzsébet-népakadémia elnöke szerzett. Indítványozza, hogy a Társaság ez alkalomból üdvözlő irattal keresse föl volt alelnökét. Az indítvány elfogadtatik.

II. *Székely György* «Az erkölcsi oktatás antinomiái» címen értekezik. (L. folyóiratunk 5—7. számaiban.)

Az előadáshoz hozzászólt *Migray József* fővárosi tanító, néhány kritikai megjegyzést fűzve a szerző fejtegetéséhez.

Elnök köszönetet mondván az előadónak a tanulságos fejtegetésekért, az ülést bezárja.

Hivatalos nyugtázás.

1911. május 8. óta a következő befizetések teljesítetttek:

Rendes tagok adományai:

Dr. Gockler Lajos 31 kor.

Kültagok befizetései:

1902-re: Gedő Miksa Losonez.

1903-ra: Gedő Miksa Losonc 3 koronát.

1905-re: Brunovszky Rezső Losonc. Dr. Péter János Kézdivásárhely.

1906-ra: Brunovszky Rezső Losonc. Sóbányi Gyula Ujpest.

1907-re: Brunovszky Rezső Losonc. Gróf Lajos Marosvásárhely. Sóbányi Gyula Ujpest.

1908-ra: Brunovszky Rezső Losonc. Sóbányi Gyula Ujpest.

1909-re: Braun Mór Székesfehérvár. Brunovszky Rezső Losonc. Sóbányi Gyula Ujpest.

1910-re: Ajtai Gyula Hódmezővásárhely, Brunovszky Rezső Losonc. Borlán Viktor Belényes. Eckstein Etta Bpest. Igmándi Teréz Bpest. Megyesi László Anina. Murin Károly Bán. Morán Fülöp Kassa. Német György Drávaegyház. Nickl Béla Rózsahegy. Pöcz János Békés. Roseth Arnold Bpest. Stepankó Albert Bpest. Sóbányi Gyula Ujpest. Sassi Nagy Lajos Bpest. Dr. Székely István Bpest. Szentirmay Mihály Gyula. Tamás Károly Besztercze. Tolvay Jenő Törökszentmiklós. Vargha Ferenc Bpest.

1911-re: Abrasits Antal Szabadka. Ajtai Gyula Hódmezővásárhely. Amberg József Temesvár. Aczél Béla Györgyfalva. Abafi János Gyula. Dr. Alszeghy Zsolt Bpest. Bernáth Géza Bpest. Dr. Bárány Gerő Bpest. Besztercei György Erzsébetfalva. Bocz Árpád Galánta. Batiné Stancsics Fanny Nyulfa. Brunovszky Rezső Losonc. Bartóczy János Rákoskeresztúr. Bihari Károly Bpest. Dr. Battlay Kálmán Szatmár. Balogh Péter Szentendre. Békássy Sándor Bpest. Blickling Antal Magyarcsanak. Dr. Baross Gyula Bpest. Bély Mihály Bpest. Chobodiczky Alajos Baja. Csengery János Tótpelsőcz. Csumitta János Szepesváralja. Czavár Gyula Szered. Cser Gyula Pancsova. Csáky Benjámín Nyirbátor. Dr. Császár Elemér Bpest. Eckstein Etta Bpest. Einzig Miklós Sopron. Dr. Földy József Debreczen. Faragó János Pécs. Dr. Fallenbüchl Ferenc Nagyszombat. Farkas I. Zsigmond Hódmezővásárhely. Dr. Fest Sándor Szepesváralja. Fodor János Zsolna. Fest Aladár Bpest. Ferenczi József Nyitra. Fejes György Somberek. Freund Bernát Nagybittse. Dr. Fülöp Adorján Zenta. Dr. Goldzieher Károly Bpest. Greisinger Gusztáv Korompa. Gerge Ipoly Keszthely. Dr. Geréb József Bpest. György Lajos Losonc. Dr. Goschi Péter Székesfehérvár. Gerecs Szaléz Kőszeg. Gyulai Géza Eperjes. Gömöri Sándor Igló. Dr. Horváth Gyula Bpest. Holczmann Károlyné Bpest. Dr. Horvay Róbert Debreczen. Hugl György Bpest. Huszák József Bpest. Dr. Harnos Sándor Bpest. Dr. Heller Bernát Bpest. Hensch Arthur Jolsva. Jung Miklós Liptószentmiklós. Igmándi Teréz Bpest. Jakab József Bodrogkeresztúr. Karenovits József Pozsony. Kronstein Béla Debreczen. Kassuba Domokos Eger. Károly Ignác Székesfehérvár. Kmoschek Elek Gyöngyös. Kaminszky Géza Ungvár. Karig Emil Baja. Koleszár Lajos Bánffyhunyd. Kiss József Nagyg. Kováts Antal Kanizsa. Karai Sándor Debreczen. Kanabé Dezső Resicza 2 K. Kohlbach Bertalan Bpest. Dr. Kaiblinger Fülöp Bpest. Kőműves József Arad. F. Kis István Debreczen. Kertész Odón Sátoraljauhely. Kraft József Pápa. Dr. Kardos Gyula Kassa. Karsai Ervin Kassa. Kardos Ignác Ujvidék. Leéb Bertalan Nagyvárad. Lechnitzky Gyula Sárospatak. Lathwesen Gyula Bpest. Lázár Károly Bpest. Miller Gyula Mármarosziget. Molnár Miksa Turócszentmárton.

Matschenbacher Gyula Gyula. Mánczos József Szirkvashegy. Murin Károly Bán. Dr. Máté Lajos Bpest. Marek János Nagyszombat. Márk Imre Hajdunánás. Muzsnai Dénes Szeged. Margócsy Emma Szarvas. Morán Fülöp Kassa. Molnár Szaniszló Szombathely. Mondry Hugó Szekszárd. Miczula Vazul Arad. Molecz Béla Szentés. Nagy Ferencz Nagyszombat. Nagy József Bpest. Németh Sámuel Felsőölvő. Dr. Ozorai Frigyes Bpest. Dr. Pap Illés Szolnok. Pék János Székesfehérvár. Pál Ernő Orosháza. Pöcz János Békés. Perényi Adolf Bpest. Pózna Lajos Léva. Dr. Papp József Kolozsvár. Posch Zsigmond Keszthely. Dr. Pap László Keszthely. Polácsi János Szabolcsbányatelep. Dr. Philipp Kálmán Körömczbánya, Pogátsa János Győr. Révész Lajos Huszt. Révész László Szeged. Roseth Arnold Bpest. Sassi Nagy Lajos Bpest. Sóbányi Gyula Ujpest. Somló Bertalan Mármarosziget. Sass Sándor Korpona. Schwegler Ferenc Szatmár. Schindler József Pécs. Somody Dezső Csépa. Sebestyén János Bpest. Seregi Lajos Bpest. Scherer Sándor Baja. Stán Illés Belényes. Sturm József Eger. Schüssler Albert Bpest. Dr. Schuschny Henrik Bpest. Schandl Miklós Vác. Dr. Székely István Bpest. Szász Ferenc Ujverbász. Székely Károly Baja. Szabó Miklós Brád. Sziver Sándor Bpest. Dr. Szemere Samu Bpest, Szöts Gyula Brassó. Szentkirályi Sámuel Kolozsvár. Dr. Sziládi Zoltán Nagyenyed. Szekeres Albert Bpest. Szeifart Vilmos Moór. Theisz Frigyes Csegöd, Tass János Nyiregyháza. Tóth József Szatmár. Tas József Bpest. Tamás Károly Besztercze. Tomcsányi János Aranyosmarót. Tóth Lajos Nagykökényes. Tóth Ferenc Pozsony. Varasdy Lajos Szekszárd. Dr. Verner Adolf Baja. Viesner Gyula Temesvár. Dr. Velledics Lajos Bpest. Dr. Vincze Frigyes Kolozsvár. Vargha Ferenc Bpest. Vámos Samu Bpest. Vargha László Bpest. Dr. Visnya Aladár Bpest. Végh Kálmán Bpest. Varga Ignác Déva. Velledits László Pécs. Ozv. Zelenka Jánosné Curgó. Zsugor Árpád Bpest.

1912-re: Bálint Lajos Bethlen. Gedeon Mátyás Pécs. Gyulai Géza Eperjes. 1 K. Németh Sámuel Felsőölvő. Pek János Székesfehérvár. Révész Lajos Huszt. Dr. Velledics Lajos Bpest.

Lezárattott 1911 szept. 13-án.

*

Kérelem. Felkérem a Társaság azon tisztelt tagjait, akik tagdíjaikkal még hátralékban vannak, szíveskedjenek a hátralékok törlesztését a több ízben és legutóbb az 1911. évi I. füzetrel, és másodízben f. é. nügészts végével megküldött postatakarékpénztári befizetési lap felhasználásával vagy postautalvány útján mielőbb eszközölni.

Kérem továbbá azon tisztelt tagokat, akik a Magyar Pædagogiat helytelen címzés miatt késedelmesen kapják kézhez, szíveskedjenek helyes lakcímüket velem mielőbb közölni. Egyáltalában a nyilvántartás érdekében kérem a tisztelt tagtársakat, hogy minden címváltozást velem haladéktalanul közöljenek. Végül van szerencsém a tisztelt tagtársak tudomására hozni, hogy a Magyar Pædagogia 1892., 1893. és 1894. évfolyamaiból, addig, míg a készlet tart, kötetenkint teljes példányok kaphatók. A t. tagok eziránt szíveskedjenek hozzám fordulni.

Dr. Bozóky Endre,

áll. középisk. igazgató, pénztáros
Budapest, II., Albrecht-út 31.